

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 032579 17 Рев 2
Бања Лука, 14.9.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија Роса Обрадовић, као предсједник вијећа, а судије Војислав Димитријевић и Горјана Попадић, као чланови вијећа, у правној ствари тужиље Д.Ј. из Б.Л., коју заступа пуномоћник Р.Д., адвокат из Б.Л., против туженог Ф. д.о.о. Т., кога заступа пуномоћник Д.В., адвокат из Б.Л., ради исплате дуга, вриједност спора 84.000,00 КМ и у правној ствари туженог Ф. д.о.о. Т., као противтужиоца против тужиље Д.Ј., као противтужене, ради исплате дуга, вриједност спора 165.118,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог која је изјављена против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 032579 16 Гж 3 од 12.4.2017. године, на сједници вијећа одржаној 14.9.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 032579 13 П 2 од 1.10.2015. године, која је исправљена рјешењем тог суда број 71 0 П 032579 13 П 2 од 6.10.2015. године и рјешењем истог суда број 71 0 П 032579 13 П 2 од 13.10.2015. године обавезан је тужени-противтужилац (у даљем тексту: тужени) да тужиљи-противтуженој (у даљем тексту: тужиља) исплати износ од 41.240,96 КМ, са законском затезном каматом од 14.2.2006. године, као и да јој на име трошкова парничног поступка насталих у поступку по тужби исплати износ од 17.761,50 КМ, са законском затезном каматом од 14.2.2006. године до исплате, док је тужиља одбијена са захтјевом за исплату законске затезне камате на износ од 41.240,96 КМ за период од 1.11.2005. године до 14.2.2006. године. Истом првостепеном пресудом одбијен је противтужбени захтјев туженог којим је тражио да се обавезе тужиља да му исплати износ од 142.700,00 КМ са законском затезном каматом од 1.1.2006. године па до исплате, те је одбијен и захтјев туженог за накнаду трошкова парничног поступка, и обавезан тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка насталих по противтужби исплати износ од 37.473,30 КМ, са законском затезном каматом почев од 1.10.2015. године па до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 032579 16 Гж 3 од 12.4.2017. године жалба туженог је дјелимично уважена, првостепена пресуда преиначена у дијелу којим је удовољено захтјеву тужиље за исплату законске затезне камате тако што је обавезан тужени да тужиљи на досуђени новчани износ од 41.240,96 КМ исплати законску затезну камату од 22.1.2007. године до исплате умјесто од 14.2.2006. године до

исплате, те су преиначене и одлуке о захтјеву тужиље за накнаду трошкова парничног поступка тако што је обавезан тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 19.436,80 КМ са законском затезном каматом од 1.10.2015. године као дана доношења првостепене пресуде па до исплате, док је у преосталом дијелу захтјев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка са законском затезном каматом одбијен, те је одбијен и захтјев за исплату законске затезне камате на досуђени износ на име трошкова парничног поступка од 19.435,80 КМ, а за период од 14.2.2006. године до 1.10.2015. године. У осталом дијелу, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у преосталом побијаном досуђујућем дијелу одлуке о тужбеном захтјеву тужиље и одбијајућем дијелу одлуке о захтјеву противтужбе. Одређује је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка као и трошкове настале у поступку по ревизији.

Против другостепене пресуде благовремено је изјавио ревизију тужени због повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако да се тужбени захтјев одбије, а противтужбени захтјев усвоји.

Тужиља није изјавила одговор на ревизију туженог.

Ревизије није основана.

Предмет спора у овој парници су захтјеви парничних странака који су проистекли из Уговора о посредовању и заступању који су закључили 11.8.2004. године.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је 11.8.2004. године између парничних странака закључен уговор о посредовању и заступању (у даљем тексту Уговор); да је тужиља извршавајући Уговор обавила послове у вези са прикупљањем документације потребне за издавање грађевинске дозволе (испитивање тла, сагласност "Т." Б., сагласност "В." Б., сагласност "Т.1" РС); да је тужиља поднијела захтјев за издавање грађевинске дозволе надлежном органу управе; да је по захтјеву тужиље донесено рјешење о одобрењу обављања припремних радова, а у вези са надоградњом објекта у Улици ... у Б.Л.; да је тужиља као пуномоћник туженог по претходно издатој пуномоћи, извршавајући Уговор закључила већи број уговора о купопродаји станова; да је тужиља на основу овлаштења из Уговора од 11.8.2014. године од купаца станова примала износе купопродајне цијене, те да је вршила неопходне исплате у вези са трошковима насталим надоградњом зграде и на име враћања више уплаћене купопродајне цијене, а на терет средстава туженог; да су тужиљи уплате извршили 18 станара купаца станова у укупном износу од 722.651,00 КМ, од чега је 592.419,00 КМ плаћено готовински, а 130.232,00 КМ жирално; да се је Уговором тужени обавезао да ће тужиљи исплатити 30% од вриједности проданих станова; да је тужиља на име провизије за рад по Уговору за себе задржала износ од 61.058,20 КМ; да је крајем 2005. године раскинут Уговор; да је на основуведеног вјештачења тужени дужан тужиљи из овог пословног односа на име потпуне накнаде исплатити износ од 41.240,96 КМ.

Полазећи од предњих чињеничних утврђења, првостепени суд је позивом на одредбе члана 814. и члана 6., те одредбе члана 626. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85, и 57/89, те „Службени гласник Републике

Српске“, број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04) усвојио тужбени захтјев тужиље. Првостепени суд је одбио постављени тужбени захтјев позивом на одредбу члана 7. и члана 123. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13) налазећи да није доказао чињенице на којима заснива свој захтјев. Одлуку о трошковима поступка првостепени суд је донио одвојено за поступак по тужби и противтужби, а сразмјерно постигнутом успјеху.

Другостепени суд је у погледу одлуке о главној ствари по тужби и противтужби прихватио чињенична утврђења и правни закључак првостепеног суда па је жалбу туженог одбио, а првостепену пресуду потврдио. Првостепена пресуда је преиначена само у погледу законске затезне камате која тече од 22.1.2007. године до исплате умјесто од 14.2.2006. године.

Другостепена пресуда је правилна.

Неоснован је ревизиони приговор да су нижестепени судови погрешно оцјенили правну природу Уговора. Наиме, по оцјени ревизије ради се о уговору о ортаклуку, међутим ревизија пропушта да укаже зашто сматра да ова наводна грешка „доводи до апсурдних закључака“. Напротив, по оцјени овога Врховног суда нижестепени судови су одредбе Уговора цијениле у складу са одредбом члана 99. Закона о облигационим односима, истражујући заједничку намјеру уговарача и одредбе истога разумјели како то одговара начелима облигационог права утврђеним тим законом. Различито одређивање правне квалификације Уговора, односно да ли се ради о уговору о дјелу или уговору о налогу, нема утицаја на исход овога спора.

Напротив тумачење Уговора од стране ревидента је противно поменутој одредби члана 99. Закона о облигационим односима, јер су Уговором јасно одређена права и обавезе уговорних страна. Тако висина процента учешћа тужиље у добити не може бити разлогом да се сматра да је иста преузела обавезе које нису одређене Уговором. Према члану 2. Уговора тужени је овластио тужиљу да код надлежних органа Града Б.Л. приступи поступку прибављања потребне инвестиционе техничке документације за надзиђивање зграде из члана 1. Уговора, што је иста и учинила, па насупрот другачијем ставу ревизије се не може тврдити да тужиља није извршила своју Уговором преузету обавезу.

Произвољан је став ревизије да споразум између парничних (уговорних) страна је у супротности са Законом о уређењу простора (84/02 до 53/07), те да овакво поступање има обиљежје кривичног дјела, с обзиром да није била прописана обавеза тужиље да прибави пројекат, са два спрата на згради која је предмет надзиђивања.

Неоснован је ревизиони приговор у погледу доспјелости обавезе туженог, која је правилно одређена са даном 22.1.2007. године, када је извршена продаја задњег стана, а не према прибављању документације, како се то погрешно ревизијом тврди, јер је чланом 3. предметног Уговора одређено да се исплата има вршити „по завршеној продаји станова“.

Другостепени суд је дао јасне разлоге када је одбио жалбени приговор у погледу исправљања бројева станова, потврде о уплати новца, због чега су сви уговори морали бити накнадно писани. По оцјени другостепеног суда потреба усклађивања стварног стања са стањем које је унесено у уговоре приликом њиховог закључивања, супротно тврдњи жалбе

није настала кривицом тужиље, јер је утврђено да је највећи број станова продан у току изградње. Стога и по оцјени овога суда, паушална је и ничим доказана жалбена тврдња да је због овог била онемогућена укњижба станова.

Исто тако другострепени суд даје убједљиве разлоге када одбија приговор изнесен у жалби да је тужилња неосновано присвојила износ од 14.712,30 КМ. Према чињеничном утврђењу нижестепених судова тужилња је вратила купцима станова поменути износ од 14.712,30 КМ, а која чињеница је утврђена вјештачењем писмене документације коју је приложила тужилња.

Није тачна тврдња изнесена у ревизији да жалбени приговор за износ од 14.930,00 КМ другостепени суд уопште није разматрао. Разлозима другостепене пресуде се констатује да је вјештак изјавила да је расходе за изградњу предметне зграде утврдила из биланса туженог (података о расходима) за 2005. и 2006. годину, те ове расходе увећала за трошкове настале у току изградње станова које је утврдила из доказа тужиље у износу од 14.712,30 КМ (у налазу евидентирани као накнадни трошкови на згради) и исте расходе увећала за износ средстава који је враћен купцима станова од 14.930,00 КМ (утврђен према доказима које је приложила тужилња).

Не може се прихватити навод изнесен у ревизији да суд даје неосновано и паушално образложење везано за жалбени приговор у погледу уплата А.В. и Р.Ј., да није готовински исплаћен износ од 62.000,00 КМ него само износ од 20.000,00 КМ. Другостепени суд одговарајући на поменути жалбени приговор констатује да у првостепеном поступку је предложен и изведен доказ читањем писмене исправе од 12.8.2004. године насловљена као потврда о пријему новца из које произилази да је М.С. као директор предузећа Ф. д.о.о. у Агенцији за ... "Д." примио лично новац А.В. у износу од 30.000,00 КМ, Р.Ј. у износу од 32.000,00 КМ и П.В. у износу од 32.000,00 КМ, те да је писмено потписано од стране М.С. и овјерено печатом туженог. Имајући предње у виду и по оцјени овога суда тврдња изнесена у жалби да се ради о фиктивном документу се не може прихватити. Поменута исправа има карактер приватне исправе која је потписана од стране туженог, а вјеродостојност потписа тужени није спорио.

Неосновано се ревизијом тврди да је био основан жалбени приговор заснован на тврдњи да је износ од 10.000,00 КМ тужилња треба да врати, јер га није оправдала. Наиме, према утврђењу нижестепених судова неисплаћени износ накнаде представља износ од 41.240,97 КМ, а од овог износа вјештак је одузела и поменути износ од 10.000,00 КМ, који је уплаћен тужилњи од стране туженог дана 18.8.2004. године, па се је вјештак у свом налазу изјаснила да разлика неисплаћене накнаде представља износ од 31.240,97 КМ, што значи да је спорни износ од 10.000,00 КМ урачунат.

Другостепена пресуда садржи и ваљане разлоге којим је одбијен приговор на налаз и мишљење вјештака, у смислу да је требало одредити другог вјештака. Другостепени суд је одбио приједлог туженог за вјештачење по другом вјештаку економске струке налазећи да је налаз вјештака С.С. јасно образложен и потпун и да садржај тог налаза није доведен у питање приговорима туженог. Неосновано је позивање туженог на два регистратора писмених исправа о трошковима изградње зграде, са тврдњом да ову документацију није прихватила вјештак економске струке приликом израде свог налаза, односно да та

документација није цијењена, с обзиром да тужени није доставио исправе у којој су евидентирани стварни трошкови изградње станова. Поменути два регистратора писмених исправа нису дата на увид првостепеном суду као ни на расправи пред другостепеним судом. Поред тога вјештак се изјаснила да је прегледала сву расположиву документацију туженог, да јој није дата на увид финансијска документација у вези са изградњом станова, те да је обавјештена да тужени није водио посебну евиденцију трошкова о овој изградњи.

Ово су и по оцјени овога суда убједљиви разлози који су руководили другостепени суд да приговорима туженог налаз и мишљење вјештака економске струке није доведен у питање, те да су приговори туженог о непотпуности налаза паушални и ничим доказани.

Имајући у виду све напријед наведено, ревизија туженог се указује неоснованом, а како је другостепени суд у предметној правној ствари правилно примјенио материјално право дајући при томе јасне разлоге које прихвата и овај суд то је одлучено као у изреци ове пресуде на основу одребе члана 248. Закона о парничном поступку.

Предсједник вијећа,
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић